

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

ΤΟΥ HUGUES LE ROUX

ΚΑΘΟΜΑΣΤΕ με τον Φωβέλ, τον επιθεωρητή της Ασφαλείας, στην ταράτσα κάποιου κεντρικού καφενείου.

Τα θέατρα σχολνοούσαν εκείνη την ώρα και η κίνηση ήταν μεγάλη. Οί μικροπωληταί προπάντων χαλούσαν τον κόσμο. Δεν μας άφηναν ούτε να κουβεντιάσουμε. Μια μικρή άνθοπώλις τριγύριζε κοντά μας με την επιμονή μιας μικρής μυίγας. Για να την ξεφορτωθούμε, αγοράσαμε από το καλάθκι της ένα ματσάκι γιασεμιά. Μά εκείνη δεν απομακρυνόταν. "Ήθελε, φαίνεται, να πάρουμε κι' άλλα. Νευριασμένος, ο Φωβέλ την έσπρωξε ελαφρά με την άκρη του μπαστουλιού του.

— Κόβε, της είπε, κόβε γρήγορα και πές στη μάνα σου πώς αν δεν σε πάη να κοιμηθής, θά'χνη να κάνη με μένα.

Φοβισμένη, η μικρή κύτταξε τον αστυνομικό. "Ίσως και να τον αναγνώρισε. Μάλλον όμως με το πρόσωπο ένστικτό της του άγριμιού που κυνηγιέται στους δρόμους, μυρίστηκε τον κυνηγό.

Χωρίς ν' απαντήσει, γλύστρησε ανάμεσα απ' τις καρέκλες ως τη γωνία, απ' όπου μια γυναίκα με μαλλιά σαν άφάνες την επέβλεπε, κ' η δυό μαζί χάθηκαν μέσα στο πλήθος. Τότε κάποιος από μας είπε:

— Ασφαλώς, αγαπητέ μου Φωβέλ, το επάγγελμά σου, το οποίο, καθ' όλα τάλλα είνε περίφημο, θά σ' έχη κάνει να σχηματίσης πολύ άσχημη ιδέα για την ανθρωπότητα. "Όλα θά τ'α βλέπης κακά.

Ο Φωβέλ κούνησε το κεφάλι του και απάντησε:

— Πιστεύω στο καλό όσο και σεις. Ανακαλύπτω μάλιστα συχνά καλή θέληση και θάρρος σ' ανθρώπους που ούτε θά τ'ο φανταζόσαστε. Μέσα στο σαρφί, έξαφνα, των χαμένων παιδιών, που βρέθηκαν μια μέρα ανάμεσα σε δυό πεζοδρόμια του Παρισιού και που ζούν μέσα στην άπεραντη αυτή πόλι σαν άγριοι στη ζούγκλα, ανακάλυψα πολλές φορές μικρούς με τέτοια καρδιά που θά ντρόπιαζε πολλούς άντρες. Θέλετε να σ' αναφέρω ένα παράδειγμα ανάμεσα σε είκοσι άλλα;

»Τον περασμένον Αύγουστο, ξαναγύριζα ένα βράδυ στο σπίτι μου, στο προάστειο του Αγίου Αντωνίου, όταν έξαφνα είδα ένα χαμίνι που έκλεισε αυγά από τη βιτρίνα ενός μανάβικου. Κρατούσε στα χέρια κάποιον παλιό φυλλάδιο ενός εικονογραφημένου περιοδικού κ' είχε πλησιάσει στο μανάβικο για να διαβάση τάχα κάτω απ' το φως του ηλεκτρικού του.

»Έτσι το περιοδικό έκρυβε τις κινήσεις του και μπορούσε να γλυστράη το χέρι του μέσα στο καλάθι με τ' αυγά. Είχε κλείσει κιόλας τέσσερα αυγά, όταν πλησιάζοντάς το άθόρυβα από πίσω, το άρπαξα απ' το μπράτσο.

»Ξέρω τί έκφρασι παίρνουν οί άνθρωποι όταν τους πιάνουν επ' αυτοφώρῳ... Ξέρω το τρομαγμένο βλέμμα των ματιών τους και τη χλωμάδα του προσώπου τους.

»Ε, λοιπόν, από την πρώτη στιγμή, η έκφρασις αυτού του χαμινιού μου έκανε μάλλον καλή έντύπωσι. Τα γαλάζια του μάτια δεν έδειχναν φόβο. Μά δεν ησαν και άναιδη.

— Τί κάνεις αυτού; τὸ ρώτησα αὐστηρά.

— Αγοράζω τὸ γεύμα μου, μου απάντησε μ' άπάθεια.

— Χωρίς χρήματα;

— Τί να γίνη, αφού δεν έχω πεντάρα!

— Ποῦ κάθεσαι;

— Αυτό εξαρτᾶται από τὸ καιρὸ.

— Δουλεύεις;

— Κλείνω τις πόρτες τῶν άμαξιῶν τὴν ὥρα που σχολών τα θέατρα.

— Ποιοί είνε οί γονεῖς σου;

Δεν απάντησε, μά έκανε μια κίνησι σα νάθελε να πη: «Τί εἶν' αὐτὸ τὸ πράγμα;»

— Θά σε πάω στη φυλακή, τοῦ ξαναείπα.

— Ὁραῖα. Θά κάνετε τὴ δουλειά σας, μά μὴ μου σφίγγετε τόσο τὸ μπράτσο. Μὲ κάνετε να πονῶ...

— Δεν θά κυττάξης να τὸ σκάσης;

— Ὁχι, έχετε τὸ λόγο μου.

»Έτσι, άρχισαμε να τραβάμε, ὁ ένας πλάι στον άλλο, πρὸς τὸ αστυνομικὸ τμήμα τῆς συνοικίας. Στὸ δρόμο κουβεντιάσαμε. Ὁ μικρὸς, που θά ηταν πάνω-κάτω δώδεκα χρονῶν, μου διηγήθηκε τὴν ιστορία του. Ἡ πιὸ παλιὰ του ανάμνησις ηταν ένας γέρος ρακοσυλλέκτης που τὸν έκμεταλλευόταν στέλνοντάς τον να ζητιανεύη. Δεν ηταν ὁ πατέρας του και δεν ηξερε οὔτε ὁ ἴδιος πὸς εἶχε πέσει στα χέρια του. Μια μέρα, αφού τὸν περίμενε μια βδομάδα, άνέκτησε τὴν ελευθερία του. Ἄλητευσε στὸ Παρίσι τέσσερα χρόνια τώρα, ζητῶντας τὴν τύχη τὸ ψωμί του και τὸ κρεβάτι του.

»Πλησιάζαμε πειὰ στὸ τμήμα, τοῦ οἴοιου βλέπαμε τὸ κόκκινο φῶς, ὅταν έξαφνα στάθηκα και είπα στον μικρὸ μου σύντροφο:

— Ἄν σου εὔρισκε κανεῖς ένα τρόπο να βγάξης τὸ ψωμί σου, θά έπαυες να κλέβης;

— Και ποιὸς θά τὸ έκανε αὐτὸ; με ρώτησε δύσπιστα.

— Ἐλα να με δῆς αὔριο στὸ σπίτι μου, τοῦ είπα και, αφού τοῦ έδωσα τὴν διεύθυνσί μου, τὸν παράτησα.

»Τὴν ἄλλη μέρα ηταν άκριθής στὸ ραντεβού. Πήγαμε μαζί σ' ένα ἐμπορικὸ, ὅπου πουλοῦσαν με έκπτώσεις. Ἐδωσα ἑκατὸ φράγκα και τοῦ άγόρασα διάφορα πράγματα: νήματα, βελόνες, κουμπιά, κορδόνια, μολύβια και φακέλλους. Τὸ βράδυ τοῦ παρέδωσα μια κανονικὴ άδεια μικροπωλητοῦ και τοῦ είπα:

— Πήγαινε... Εἶσαι τώρα πραγματευτής... Γύρισε ὅλη τὴ Γαλλία και προσπάθησε να γίνης τίμιος άνθρωπος.

»Πέρασε ενάμισους μῆνας χωρὶς ν' ακούσω να γίνεται λόγος γι' αὐτὸν, ὅταν έξαφνα, στις αρχές τοῦ Ὀκτωβρίου, έλαβα μια ἐπιστολή του που τὴν έχω από τότε στὸ πορτοφόλι μου. Ἰδοῦ τὴν.

Και ὁ Φωβέλ, βγάζοντας τὸ γράμμα από τὸ πορτοφόλι του, μᾶς διάβασε τὰ ἐξῆς:

«Σεβαστέ μου προστάτη,

Σᾶς γράφω για να σᾶς πῶ ὅτι έφτασα στη Μασσαλία, πράγμα που χωρὶς ἄλλο θά σᾶς πρᾶγματά μου στα χωριά και στα πανηγύρια. Καθὼς μάλιστα περνοῦσα από τὴ Λυὸν, άγόρασα πάμφτηνα από κάποιον μαγαζι που χρεωκόπησε, διάφορα πράγματα κι' έτσι τώρα έχω περισσότερο ἐμπόρευμα από πρίν. Ἐνα μόνο πράγμα με θασανίζει: Τὰ παπούτσια μου δεν θά θαστάξουν για να ξαναγυρίσω στὸ Παρίσι. Ἄν είχατε τὴν καλωσύνη, σεβαστέ μου προστάτη, να μου στείλετε ένα ζευγάρι με κανένα γνωστὸ σας, θά μου προσφέρατε μεγάλη ὕπηρεσιᾶ. Ἐκανα τοὺς λογαριασμούς μου και είδα ὅτι δεν μπορῶ ν' αγοράσω παπούτσια χωρὶς να χρεωκοπήσω».

«Ἐγραψα στη Μασσαλία — συνέχισε ὁ Φωβέλ — σε κάποιον συνάδελφό μου και τὸν παρακάλεσα ν' αγοράση παπούτσια στον προστατευόμενό μου, αφού πρῶτα θά εξακρίβωνε πὸς ησαν ἀληθινὰ ὅσα μου έγραφε. Ἐτσι κι' έγινε.

»Ὁ μικρὸς πραγματευτής μου έγραψε μια ἀκόμα φορὰ για να μ' ευχαριστήση για τὰ παπούτσια, έπειτα μου ξανάγραψε κι' εμεινα κατόπιν χωρὶς εἰδήσεις του μῆνες ὀλόκληρους. Γύριζε, φανεται, στη Γαλλία πουλῶντας τὸ «ἐμπόρευμά» του.

»Χθές, λοιπόν, καθὼς καθόμου στὸ γραφεῖο μου, ἤρ-

(Συνέχεια στη σελίδα 53)

Καταπλήγωσα στὸ δρόμο τὰ πόδια μου...

ΡΑΝ-ΤΑΝ-ΠΛΑΝ!...

(Συνέχεια από την σελίδα 17)

Ο αξιωματικός, νομίζοντας πως ήμουν γιός ξενοδόχου, μάς άκολούθησε και στο δρόμο με ρώτησε:

— Τουλάχιστον, τρώνε καλά στο έστιατόριό σας;

— "Ε, καλούτσικα!

"Ετσι φτάσαμε σε λίγο στη βίλλα μας, στο περιβόλι, όπου ή μαμά, φορώντας το πενιούάρ της, έκανε τον περίπατό της, προσπαθώντας να σκοτώσει την πληξί της.

Μόλις ο αξιωματικός είδε το ωραίο σπίτι, την κομψή και όμορφη κυρία, άντελήφθη την πλάνη του, ζήτησε συγγνώμην και θέλησε να δικαιολογηθώ... Είπε μεταξύ των άλλων πως γύριζε στα περίχωρα για τοπογραφικές παρατηρήσεις.

"Ήταν χαριτωμένος έτσι, όπως τα είχε χαμένα. "Όσο για τη μαμά, άντελήφθη από την πρώτη στιγμή πως ο αξιωματικός της άρεσε, όσο και σε μένα.

— Αυτός ο μικρός πονηρός, είπε τραβώντας μου έλαφρά το αυτί, είναι ή άφορμή της άδιακρισίας μου.

— Μά δεν υπάρχει καμιά άδιακρισία, είπε ή μαμά.

Και κράτησε τον ύπολοχαγό να φάη μαζί μας. Πέρασε όλο του το άπόγευμα κοντά μας. "Η μαμά ήταν κατειθουσιασμένη μ' αυτόν. Κι' εγώ το ίδιο. "Ήταν έξυπνος και πνευματώδης κ' ήξερε ένα σωρό όμορφες ιστορίες.

Φαίνεται δε πως ή βίλλα μας αποτελούσε σπουδαία στρατηγική θέση, γιατί από την ήμέρα εκείνη έγινε το κέντρο των επιχειρήσεών του. Και φαίνεται επίσης πως το κόκκινο παντελόνι έδιωξε τα νευράκια της μαμάς, φουβίζοντάς τα όπως το κόκκινο πανί τον ταύρο. Είχε ξαναγίνει χαρούμενη. Κ' ή χαρά της δεν έπαυε να μεγαλώνη επί τρεις μήνες ως την ήμέρα που παντρεύτηκε τον ύπολοχαγό.

Από τότε, επειδή ζούσα πειά κοντά στον πατριό μου, άρχισε να μου άρέσει ή στρατιωτική σταδιοδρομία. Κι' αντί να μάθω το δ ο υ ν α ι και λ α β ε ι ν, έμαθα σπαθί, ίππασία κ' ένα σωρό άλλα πράγματα, που χρειάζονται για να μπή κανείς στη Στρατιωτική Σχολή του "Αγίου Κύρου. "Ετσι έγινε στρατηγός... Ράν-τάν-πλάν!...» ΖΑΝ ΡΙΣΠΕΝ

ΠΩΣ ΙΗΝ ΕΠΑΘΕ Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 41)

τέλος ύποχώρησε στην άξίωσι του διαβόλου.

Την άνοιξη, ή συγκομιδή άναγγελλόταν ύπέροχη κι' ο διάβολος έτριβε τα νύχια του.

Μά νέα άπογοήτευσις όμως τον περίμενε όταν έγινε ή συγκομιδή. Αυτή τη φορά ή γη δεν είχε δώσει τίποτε άλλο από μιτζέλια, φακές, φασόλια, φάβα, καρόττα, κρεμμύδια, ντουάτες, λάχανα, κοκκινογούλια και κουνουπίδια.

Και, φυσικά, κατά την συμφωνία τους, τα πήρε όλα ο άρχάγγελος και τά έδωσε του "Ωμπέρ.

Ο διάβολος θέλησε να διαλύση το συμβόλαιο. Μά αυτό ήταν αδύνατο γιατί το είχαν κάνει επίσημο σε χαρτόσημο και με μάρτυρες μπροστά στον συμβολαιογράφο της περιούχης. Μέσα στην όργη του τότε έστειλε τον εαυτό του σ' όλους τους διαβόλους και κανένας δεν τον ξανάδε πειά στη χώρα. Από τότε ο "Ωμπέρ τά είχε όλα άφθονα: Είχε τα ψάρια που ζούσαν στη θάλασσα και τά ζωα που έβοσκαν στα λιβάδια, το στάρι με το όποιο έφτιαχνε όμορφο ψωμί και όλα τά φρούτα που βγάζει ή γη... ΑΝΡΥ ΟΥΣ ΣΑΙ

ΠΩΣ ΒΡΗΚΑΝ ΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΟΥΣ ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΑΙ ΜΑΣ

(Συνέχεια από τη σελίδα 28)

φάνεια και καταλάβαινε ότι θα έπαιρνε μια μεγάλη θέση.

Κι' άλήθεια, μόλις ο λοχαγός διάβασε το γράμμα, φώναξε έναν στρατιώτη και είπε, δείχνοντάς του τον κ. Σταυρίδη:

— "Εμπρός, πήγαινέ τον σ' άρβυλα!

Κι' έτσι, χωρίς να το καταλάβη, ο Σταυρίδης θρέθηκε σ' ένα δωμάτιο χωρίς παράθυρα και γεμάτο άρβύλες. Από το πρωί δε ως το βράδυ ήταν ύποχρεωμένος για 22 δραχμές να ταιριάζη τά ζευγάρια τις άρβύλες, να τις δένη και να τις τοποθετη στα ράφια. "Εκείνο τον καιρό επειδή δεν τον φθάναν τά φιλά, έτρωγε μια φασουλάδα την ήμέρα.

Τέλος μια μέρα τόλμησε να κάνη το πρώτο βήμα προς το δρόμο του. Μπήκε στο θέατρο του Θησειού και είπε με δειλία στον Αύλωνίτη:

— "Εγώ τραγουδάω. Μπορώ να παίξω στο θέατρο;

Τόν πήραν για να γελάσουν. Μά τραγούδησε τόσο καλά το «Ταγκό των ρόδων», ώστε τον προσέλαβαν στο θίασο.

Από τότε ο κ. Σταυρίδης βρήκε το δρόμο του και έξειλήθη σ' έναν πρώτης τάξεως ήθοποιό του έλαφρού μουσικού θεάτρου.

Θ. ΔΡΑΚΟΣ

ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 10)

τίποτε καταλαβαίνει!...»

"Επί τέλους σκέφθηκε να της δώσει μια εξήγησι.

— Καλά, της είπε, δεν ήσαν άκριβά τ' αυγά. Δεν ήσαν διόλου άκριβά!...

Μά αυτή, αντί να καταπραυνθη φούντωσε χειρότερα. Μπήκε μέσα στο δωμάτιο κι' άρχισε να του πετάη τά ρούχα. Καλά που ήρθεν ή όρντινάντσα και την κράτησε, άλλοιώς θα γινότανε ρεζίλι.

— Για πήγαινε και φέρε τον διερμηνέα, είπε ο Καράφας στο στρατιώτη του, να ιδούμε τί συμβαίνει!

"Η Στόϊνα, σαν είδε να έρχεται κι' ο άλλος ο στρατιώτης, ο «διερμηνέας», έτρεξε στον συνταγματάρχη, φωνάζοντας και μαδώντας το κεφάλι της.

— Μ' είπε στραθή, άρχισε να του φωνάζη. Μ' έβρισε και όλο με θρίζει και με λέει στραθή!

"Ο συνταγματάρχης κάλεσε άμέσως τον άνθυπασπιστή.

— Γιατί, κύριε άνθυπασπιστά, ύβρίσατε αυτήν την φτωχή γυναίκα; Γιατί την είπατε στραθή;

— Ψέμματα, συνταγματάρχα μου, δεν της είπα τίποτα!

— Σιωπή! Για να έλθη ως εδώ πέρα ή παραπονουμένη, βεβαίως την ύβρίσατε.

— "Επιτρέπεται, κύριε συνταγματάρχα;

— "Ορίστε.

— Δεν την είπα στραθή... "Από τη γυναίκα αυτή άγόρασα πέντε αυγά προς μια δραχμή το ένα και σ' άστεια, χωρίς να θέλω διόλου για να την πειράξω, της είπα ότι είναι άκριβά.

Στο άκουσμα της τελευταίας λέξεως ή Στόϊνα έφρένιασε και πάλι και άρχισε να φωνάζη στη γλώσσα της:

— Νά τος, κύριε «μεγάλε», αυτός με θρίζει και μπροστά σας...

"Ο συνταγματάρχης δεν κατάλαβε, γιατί δεν ήξερε τη γλώσσα, μά μπήκε όμως στη μέση ο διερμηνέας.

— Παρεξήγησις, κύριε συνταγματάρχα, παρεξήγησις είναι. "Η γυναίκα νόμισε πως την είπε «κ ρ ί β α», δηλαδή «σ τ ρ α θ ή», ενώ ο κύριος άνθυπασπιστής της είπε πως τ' αυγά είναι ά κ ρ ι β ά.

Και γύρισε και εξήγησε και στην Στόϊνα την παρεξήγησι και των γλωσσών την σύγχυσι.

"Εκείνη, σαν κατάλαβε, άρχισε να κλαίη και να ζητάη με δυνατές φωνές συγχώρησι. Και σαν άποκαταστάθηκαν όλα, πήρε τον ένοικιαστή της με κλάματα χαράς, τον πήγε και πάλι στο άρχοντικό της, κι' επειδή εκείνος παραπονιόταν πως από τη σύγχυσι του κρουολόγησε, τουστειλε στην κάμαρά του την κινητή την σόμπα, που έκαie σαν τραίνου άτμομηχανή, την Σίικα, να τον γιατρέψη. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 15)

θαν και μ'ό είπαν πως έναςπραμματευτής με ζητούσε.

»"Ήταν ο κλέφτης των αυγών, ο προστατευόμενός μου.

— Ξαναγύρισα, μού είπε. Είμαι περίφημα. "Εσείς τί κάνετε;

— "Φαινόταν πολύ χαρούμενος.

— "Ήρθα, έπρόσθεσε, για να σάς πω καλημέρα και να σάς κάνω μια έκπληξι.

»Κάθησε σε μια καρέκλα και, ύψώνοντας το πόδι του, μού έδειξε τά παπούτσια του.

— "Ε, λοιπόν; τον ρώτησα, μη καταλαβαίνοντας.

— Δεν βλέπετε λοιπόν;... μού άπάντησε γελώντας... Είνε όλοκαινούργα, όπως την ήμέρα που μού τάγόρασαν εκ μέρους σας... Τά φόρεσα πρό όλίγου κάτω στη σκάλα, για να σάς τιμήσω...

— Και τότε πως ήρθες;

— "Απλούστατα, ήρθα ξυπόλυτος κρατώντας τά παπούτσια στο χέρι... Καταπλήγωσα βέβαια στο δρόμο τά πόδια μου, μά τί σημασία έχει; Τό είχα κάνει τάμα... "Ήθελα να σάς άποδείξω έτσι πως είμαι παιδί με καρδιά και πως δεν πήγε χαμένη ή προστασία σας...

»"Ενοιωσα εκείνη τη στιγμή, αγαπητοί μου φίλοι, μια πολύ γλυκειά συγκίνησι. "Ήταν άνόητο βέβαια αυτό που είχε κάνει οπραμματευτής μου, μά ήταν και τόσο ωραίο...

"Ήθελε να μ' εύχαριστήση το φτωχό παιδί, μά του έλειπαν τά μέσα... Και τότε του ήρθε ή τρελλή και συγκινητική έμπνευσις να μού προσφέρη ως εκδήλωσι της εύγνωμοσύνης του το καθημερινό μαρτύριό του, το μαρτύριο των ποδιών του που τά είχαν σακατέψει τά χαλίκια των δρόμων που πέρασε από την ήμέρα που του τάγόρασα...»